

Acta synodi provincialis, gehouden tot Vollenhoe op den 26 Junii 1610.

Op deesen synodo sijn mit behoerlijke credensbrieven verschenen :
 ten eersten uijt naeme van mijn E.E. heeren van die landtschap: die edele heer JOHAN SLOET, droste van Vollenhoe;
 daernae als gedeputeerden uijt den classibus :
 van den classe van Deventer: D. ASSUERUS MATTHIUS ende D. ROTGERUS TICHELAR, predikanten, ende den E. JACOB VAN BOICKHOLT, burgemeijster als olderling;
 uijt den classe van Campen: D. EVERARDUS VOSKUIJL, D. HILLEBRANDUS WILLEMIUS ende D. HENRICUS JOANNIS, als predikanten, mit den E. ROELOFF LAMBERTS, borgemeijster als olderling;
 van wegen des classis van Swolle: D. HERMANNUS WYFERDING, D. OTHO GYSIUS, D. RICHARDUS OBENHOLIUS, als predikanten, mit den E. burgemeijster LUBBERT ULGER;
 uijt den classe van Steenwijck: D. JOANNES LANGIUS, D. LUCAS LANGIUS, D. HENRICUS GREVENSTEIN, als predikanten, mit den ersaemen M. HERMAN MESSEMAKER, als olderling.

1. Uijt het gemelde getall sijn nae gedaene anroepinge van den h. naeme Gods verkoeren tot praeses D. JOANNES LANGIUS, tot assessor D. HERMANNUS WYFERDING, tot scriba ASSUERUS MATTHIUS.

2. Op die requeste van ZACHARIA WOLFIO, mit diewelcke hy begeert in sijne plaetze geduldet te werden, met beloftenisse van besondere beterschap, is besloeten, datt hij noch tot prove voer ditt toekoemende jaer sall in sijne plaetze geleden werden, mits datt hij, sijn beloven naekoemende, sich voertaen stichtelijcker draege ende int besonder oeck beneerstige, datt sijne gemaecte schulden meugen betaelt werden.

3. Is van den synodo den classi van Swolle belast, datt sij eerstdaeges CONRADUM BREVERUM¹⁾ van Franicker sullen verschrijven, om hem bij haer te ondersoucken, hoeveele hij mochte in sijnen studiis gevordert hebben, om daernae voerts te adviseren, of het raetsaem sij, datt men noch eenich behulp tot verder continuatie van sijnen studiis voer hem van mijn E.E. heeren soecke te bekoemen, of hem eer sijn studirent in academiis datelijck te doen afbreecken.

¹⁾ „Breverum” OO en PP hebben „Brouerum”.

4. Sullen mijn E.E. heeren die Gedēputeerden des landtschaps wederomme versocht werden, datt haer E.E. doch gelieve te verbieden, datt ghene kinderen uijt deese onse provincie mochten bij die Jesuyten ter schole gesonden werden; oick datt het inkruipen der Jesuitischen vaganten haer E.E. doch gelieve tegen te staen ende toe verhinderen.

5. Die swaericheyte om die Swartesluys met het classe van Steenwyck te vereenigen ende van het classe van Campen af te scheyden sall tot die naeste synode opgeschoven werden.

6. Op het 4 gravamen des classis van Deventer is goetgevonden, datt het hiernaest eenen ijgelijken van den deputatis sall vrijstaen, daer tsynodus vergadert, logysplaetse te soucken, waer het hem sall believen.

7. Sall bij requeste van mijn E.E. heeren Gedeputeerden versocht werden: voereerst een noetdrufftich onderholt voer twee olde dienaeren des woorts, JOANNES HARDENACK, gewesen dienaer tot Wesepe, ende JOANNES RODOLPHI, predikant tot Wannepervehen; oeck datt mijn E.E. heeren doch mochte gelieven eenen JOACHIMO JOACHIMI, oltpredikant tot Hellendoorn, sijn onderholt hem toegelecht, twelck niet meer nu is als 50 carelsgulden jaerlijcks, voertaen ijets te vermeerderen.

8. Is besloeten, datt nadien die swaericheden in het stuck van relligie, daarvan gemeldet wert in den eersten gravamine Swollensi, eijgentlijck in Zuyd ende Noordhollandt gedreven werden, hieromme oeck het tegenstaen ende verbeteren van dieselve den synodis van die gemelde plaetzen sall gelaeten ende toebetrouwet werden, mits datt sijnodus nochtans haer E. mede schriftelyck vermaene om eene beqwaeme uijtkomst hierin mit den eersten te vervorderen.

9. Is goetgevonden te versoucken bij mijn E. E. heeren die Gedeputeerden des landtschaps, datt haere E. E. doch gelieve te autorizeren seeckere soedaenige personen, die in alle kerspelen mochten genauwe inventarizatie van alle geestelyke goederen, pastorien ende vicarien instellen, om doer sulck een middell het vervreemde gebruyck van soedaenige goederen eens wederom te rechte te brengen ende alsoe voerts veelen predikanten tgebreck van onderholt, daarvan veele geklaecht wert, te suppleren.

10. Van die deputatien tot het synode is op het derde gravamen des classis van Swolle geresolveert, datt hiernaest elckeeneen classis sall vrijstaen uyt haeren middel vier personen te verkiesen nae haer eygen goetgevallen, lettende voernaemlyck op die beqwaemheyte der personen, sonder aensehen

datt dieselve mochten staen in steden of ten platten lande, alsoe datt men oeck tot deesen vier deputatos ten minsten sall moeten verordenen twee predikanten, oeck well drie, als in anderen synoden sulcks oeck is besloeten.

11. tClassis van Campen advys van den synodo versocht hebbende op eene seeckere swaericheijt, voergevallen int stuck vant houwelyck, is daerop besloeten, datt die heeren magistraten van Campen (genouchsaem van die geloofweerdicheijt van die getuigen versekert sijnde, die mit eede verklaert hebben, datt d'angeklaechde tegens haer haere ontrouwe selfs solde bekent hebben, volgens die gelijcke resolutie, in den naestvoergaende synode tot Swolle genoemen,) meugen den klaeger well op sijne vrije voeten stellende toelaeten, dat hij sich mit eene andere vrije persone meuge verbinden.

12. Sijn verschenen CASYN VAN ISSELT ende HENRICK BERENTSEN, als gedeputeert van die gemene erfgenaemen van Dalffsen, mit HENRICO PETREJO, om voer hem te versoucken, datt hij doch mochte naer retractatie van het oordeel, over hem in ettelycke synoden gevellet, in haeren kerspell in den dienst gecontinuiert werden. Daerop haer dan is geantwoert, datt men, ghene andere last hebbende elckeen van synen classe, geresolveert is, bij die decreten, van hem in vele voergaende synodis genoemen, te verblijven ende die voergenoemene excecucie van mijn E.E heeren Gedeputeerden tegens hem daerop te verwachten.

13. Op hett versouck van D. NICASIO VAN ISSELT is goetgevonden, datt die broederen van Campen uijt den naeme des synodi aen mijne E.E. heeren Gedeputeerden sullen voer hem anholden, datt hij doch van haere E.E. tot eenigen staet mochte bevordert werden, om daerdoer eenich behulp tot sijne onderholdinge te bekoemen.

14. Is goetgevonden, datt mijnheere die E. droste van Vollenhoe doch wille gelieven te verhinderen het ongebeurlycke trouwen, het tappen des Sondachs onder die predikatie ende mede die Sondaechsche marckdaegen, als sij in Geythoern ende Blocksijl voernaemelijck gepleecht werden, alsoe datt men die mercktdaegen mochte op eenen anderen dach bestemmen, ghelijck oeck mijn E. heere voergenoemt beloeft heeft ditt alles op hett gevoechlijkste int werck te stellen.

15. Sall oeck van wegen des synodi aen mijne E.E. heeren die Gedeputeerden versocht werden, datt doch haere E.E. gelieve dien van Blocksijl behulpich te weesen tot vollenvuiren van haere kercke, die sij, angevangen hebbende te timmeren, selfs onvermeugens sijn te volmaecken.

16. Die saecke CAROLI BOECKELMANNI is van den synodo bevoelen den classi van Swolle, datt sij daerinne doen nae d'ordere vant woert Gods ende van den nationali synodo, als daerop gegrondet.

18. Sijn als deputati deeses synodi verkoeren: uijt het classis van Deventer ASSUERUS MATTHISIUS, uijt hett classis van Campen D. EVERARDUS VOSKUIJLL, uijt hett classis van Swolle D. HARMANNUS WIJFERDING ende uijt hett classis van Steenwijck D. JOANNES LANGIUS.

Ende hiernae is eintelyck censura morum gehouden, daerop volgens nae aenroepinge van den heiligen naeme Gods deese bijeenkomste is geeindiget.

JOHANNES LANGIUS, synodi praeses.

HERMANNUS WIFERDING, synodi assessor.

ASSUERUS MATTHISIUS, scriba synodi.
